

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

๑. ที่มาของรายงาน กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

รายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ประจำปี จัดทำขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๕ ที่กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่สิ้นปีงบประมาณ ให้ กสม. จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา โดยอย่างน้อยให้ กสม. สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการด้วย และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป สำหรับรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ เป็นรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

๒. ภาพรวมผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผลการดำเนินงานของ กสม. เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ และ ๒๗ และแผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕ โดยในรายงานผลการปฏิบัติงานฉบับนี้จะแบ่งผลการดำเนินงานออกเป็น ๖ ด้าน ประกอบด้วย

- ๒.๑ การตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน
- ๒.๒ การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ
- ๒.๓ การเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- ๒.๔ การชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม
- ๒.๕ การสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน
- ๒.๖ การบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร

แผนภาพที่ ๑ ภาพรวมด้านทรัพยากรบุคคล สำนักงาน กสม. มีบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ จำแนกประเภทบุคลากร ดังนี้

หมายเหตุ : * หมายถึง อัตราที่มีคนครอง (คน)

ที่มา : สำนักบริหารกลาง สำนักงาน กสม. (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑)

ภาพรวมด้านงบประมาณ ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ สำนักงาน กสม. ได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปี จำนวนทั้งสิ้น ๒๑๑.๘๗๗๙ ล้านบาท โดยลดลงจำนวน ๔.๕๗๘๐ ล้านบาท จากปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ซึ่งได้รับงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน ๒๑๖.๔๕๕๙ ล้านบาท โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณใน ๓ แผนงานหลัก คือ แผนงานบุคลากรภาครัฐ แผนงานพื้นฐาน และแผนงานบูรณาการ

๓. ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗

ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กสม. มีผลการดำเนินงานจำแนกตามหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. การตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑.๑ สถิติการรับเรื่องร้องเรียน ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีกล่าวอ้างว่ามีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น ๒๓๒ เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลจำนวน ๘๐ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๔๘ พื้นที่ที่มีการร้องเรียนสูงสุด คือ ภาคใต้ จำนวน ๑๐๔ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๘๓ โดยผู้ร้องส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๖๒

๑.๒ ผลการพิจารณา/ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนจากรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กสม. สามารถตรวจสอบคำร้องและจัดทำรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนจำนวน ๔๔๕ เรื่อง เป็นเรื่องร้องเรียนที่รับเป็นคำร้องก่อนปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๓๙๕ เรื่อง และเป็นเรื่องที่รับเป็นคำร้องในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๕๐ เรื่อง ตัวอย่างผลการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนจำนวน ๒๑ เรื่อง ดังนี้

- **กรณีที่ ๑** กรณีกล่าวอ้างว่ากรมราชทัณฑ์ออกระเบียบและคำสั่งทำให้ผู้ต้องขังได้รับความเดือดร้อน (รายงานฯ ที่ ๒-๓/๒๕๖๑)
- **กรณีที่ ๒** กรณีกล่าวอ้างว่า มีบุคคลนำชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ไปแอบอ้างลงข้อความหมิ่นประมาททำให้เสื่อมเสีย (รายงานฯ ที่ ๔/๒๕๖๑)
- **กรณีที่ ๓** กรณีกล่าวอ้างว่าคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๙ และที่ ๔/๒๕๕๙ เกี่ยวกับการยกเว้นการใช้บังคับกฎหมายและกฎกระทรวงว่าด้วยการผังเมืองและการควบคุมอาคารในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและสำหรับการประกอบกิจการบางประเภทละเมิดสิทธิมนุษยชน (รายงานฯ ที่ ๖๗-๗๑/๒๕๖๑)
- **กรณีที่ ๔** กรณีกล่าวอ้างว่าถูกหลอกลวงไปทำงานที่ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ทำให้สูญเสียเงินจำนวนหนึ่ง (รายงานฯ ที่ ๑๐๐/๒๕๖๑)
- **กรณีที่ ๕** กรณีกล่าวอ้างว่าหน่วยงานราชการมีคำสั่งให้กลุ่มผู้มีอาชีพเลี้ยงกระบือออกจากพื้นที่สาธารณประโยชน์ (รายงานฯ ที่ ๑๑๗/๒๕๖๑)
- **กรณีที่ ๖** กรณีกล่าวอ้างว่าการอนุญาตให้ฝังกลบขยะมูลฝอยในพื้นที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน (รายงานฯ ที่ ๑๑๘/๒๕๖๑)
- **กรณีที่ ๗** กรณีกล่าวอ้างว่าเอกชนล่อลวงรั้วเลี้ยงหอยในแม่น้ำปะเหลียนและทำการคราดหอยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย (รายงานฯ ที่ ๑๑๙/๒๕๖๑)

- **กรณีที่ ๘** กรณีกล่าวอ้างว่าชาวประมงพื้นบ้านได้รับผลกระทบจากผู้ประกอบการเลี้ยงหอยแครงบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ (รายงานฯ ที่ ๑๒๐/๒๕๖๑)
- **กรณีที่ ๙** กรณีกล่าวอ้างว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมในที่ดินทำกินจากการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (รายงานฯ ที่ ๑๒๑/๒๕๖๑)
- **กรณีที่ ๑๐** กรณีกล่าวอ้างว่าผู้บัญชาการและเจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ (รายงานฯ ที่ ๑๒๒/๒๕๖๑)
- **กรณีที่ ๑๑** กรณีกล่าวอ้างว่าชาวบ้านตำบลหนองนาคำได้รับผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากโรงงานยางพารา (รายงานฯ ที่ ๑๒๕/๒๕๖๑)
- **กรณีที่ ๑๒** เกษตรกรได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของปลาหมอสีคางดำ (รายงานฯ ที่ ๑๓๑/๒๕๖๑)
- **กรณีที่ ๑๓** กรณีกล่าวอ้างว่าพนักงานสอบสวนดำเนินคดีล่าช้า (รายงานฯ ที่ ๙๙๑/๒๕๖๐)
- **กรณีที่ ๑๔** กรณีกล่าวอ้างว่าถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจข่มขู่และทำร้ายร่างกายเพื่อให้รับสารภาพ (รายงานฯ ที่ ๑๐๑๑/๒๕๖๐)
- **กรณีที่ ๑๕** กรณีกล่าวอ้างว่าพนักงานสอบสวนไม่เร่งรัดดำเนินคดี ทำให้ได้รับความเดือดร้อน (รายงานฯ ที่ ๑๐๒๓/๒๕๖๐)
- **กรณีที่ ๑๖** กรณีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ทหารตรวจค้นบ้านโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (รายงานฯ ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๐)
- **กรณีที่ ๑๗** กรณีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐควบคุมตัวโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และทรมานให้รับสารภาพ (รายงานฯ ที่ ๑๐๓๐/๒๕๖๐)
- **กรณีที่ ๑๘** กรณีเจ้าหน้าที่ทหารวิสามัญฆาตกรรมแกนนำเยาวชนชวลาหู่ (รายงานฯ ที่ ๑๐๓๓/๒๕๖๐)
- **กรณีที่ ๑๙** กรณีกล่าวอ้างว่ารองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกลั่นแก้งร้องเรียนทำให้ได้รับความเสียหายต่อชื่อเสียง (รายงานฯ ที่ ๑๐๕๐/๒๕๖๐)
- **กรณีที่ ๒๐** กรณีขอให้เร่งรัดการดำเนินคดีของพนักงานสอบสวน (รายงานฯ ที่ ๑๑๔๑/๒๕๖๐)
- **กรณีที่ ๒๑** กรณีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่เรือนจำทำร้ายร่างกายบุตรชายจนได้รับบาดเจ็บ และเรือนจำลงโทษบุตรชายเกินกว่าเหตุ (รายงานฯ ที่ ๑๑๔๓/๒๕๖๐)

๑.๓ การติดตามผลการดำเนินการตามมาตรการหรือแนวทางของ กสม. ในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กสม. ได้ติดตามผลการดำเนินการตามมาตรการหรือแนวทางจำนวน ๑๔๔ เรื่อง จำแนกเป็นมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนจำนวน ๘๘ เรื่อง และมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจำนวน ๕๖ เรื่อง ดังนี้

๑) ผลการติดตามผลการดำเนินการตามมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน จำแนกเป็นมาตรการหรือแนวทางที่ปรากฏในรายงานผลการตรวจสอบฯ ที่ออกก่อนปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๒๗ เรื่อง และที่ออกภายในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๖๑ เรื่อง มาตรการหรือแนวทางที่ กสม. เสนอไปยังหน่วยงานของรัฐ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิชุมชนโดยเฉพาะการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบหรืออาจส่งผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม

จากการติดตามผลการดำเนินการพบว่า มาตรการหรือแนวทางที่ปรากฏในรายงานผลการตรวจสอบฯ ที่ออกก่อนปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๒๗ เรื่อง กสม. ได้พิจารณาและสั่งการให้สำนักงาน กสม. ยุติการติดตามทุกเรื่อง และที่ปรากฏในรายงานผลการตรวจสอบฯ ที่ออกภายในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๖๑ เรื่อง กสม. ได้พิจารณาและสั่งการให้สำนักงาน กสม. ยุติการติดตาม ๕๑ เรื่อง ส่วนใหญ่เนื่องจากเป็นกรณีที่บุคคลหรือหน่วยงานได้ดำเนินการตามมาตรการหรือแนวทางของ กสม. ทั้งหมดหรือบางส่วนที่เป็นสาระสำคัญแล้ว

๒) ผลการติดตามผลการดำเนินการตามมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน จำแนกเป็นเรื่องที่ กสม. ได้เสนอมาตรการหรือแนวทางก่อนปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๔๐ เรื่อง และที่ได้เสนอมาตรการหรือแนวทางภายในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๑๖ เรื่อง เรื่องที่ กสม. ได้เสนอมาตรการหรือแนวทางส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิพลเมือง

จากการติดตามผลการดำเนินการพบว่ามาตรการหรือแนวทางที่เสนอก่อนปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๔๐ เรื่อง กสม. ได้พิจารณาและสั่งการให้สำนักงาน กสม. ยุติการติดตามทุกเรื่อง และที่เสนอกภายในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๑๖ เรื่อง กสม. ได้พิจารณาและสั่งการสำนักงาน กสม. ยุติการติดตามจำนวน ๓ เรื่อง ส่วนใหญ่เนื่องจากเป็นกรณีที่บุคคลหรือหน่วยงานได้ดำเนินการตามมาตรการหรือแนวทางของ กสม. ทั้งหมดหรือบางส่วนที่เป็นสาระสำคัญแล้ว

ตัวอย่างมาตรการหรือแนวทางของ กสม. ในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ กสม. ได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินการ

- ๑) กรณีที่ ๑ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน
- ๒) กรณีที่ ๒ กรณีกล่าวอ้างว่าการระงับการก่อสร้างเส้นทางเชื่อมโยงอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ถึงอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน
- ๓) กรณีที่ได้รับผลกระทบโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษหมายเลข ๘๑ สายบางใหญ่-กาญจนบุรี
- ๔) กรณีคัดค้านโครงการก่อสร้างทางเลียบบแม่น้ำเจ้าพระยา
- ๕) กรณีชาวบ้านคัดค้านการก่อสร้างโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้าจากขยะมูลฝอยชุมชน
- ๖) กรณีนโยบายและแผนการดำเนินงานเพื่อลดความพิการแต่กำเนิด โดยการกำหนดให้กรดโฟลิกเป็นส่วนประกอบในอาหาร
- ๗) กรณีกล่าวอ้างว่าคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช ย้ายสิทธิหลักประกันสุขภาพโดยไม่ได้ได้รับความยินยอมของผู้ร้อง
- ๘) กรณีขอให้มีการตรวจสอบและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนสำหรับบุคคลที่มีภาวะเพศกำกวม
- ๙) กรณีการเปิดเผยประวัติการกระทำความผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชน
- ๑๐) กรณีปัญหาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่มีการอาัยต์
- ๑๑) กรณีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- ๑๒) กรณีกล่าวอ้างว่าถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจข่มขู่และทำร้ายร่างกายเพื่อเข้ารับสารภาพ
- ๑๓) กรณีกล่าวอ้างว่าคนกรีตยางรายย่อยไม่ได้รับอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรชาวสวนยางตามพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๑๔) กรณีกล่าวอ้างว่าหญิงต่างด้าวที่ทำงานในสถานบริการถูกกักตัวที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ทำให้ได้รับความเดือดร้อน

๒. การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ มีผลการดำเนินงานประกอบด้วย ๑) การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ ๑ มกราคม-๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐) และได้เสนอรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๖๑ และ ๒) การจัดทำรายงานคู่ขนานตามพันธกรณีระหว่างประเทศ อันเป็นส่วนหนึ่งของการเสนอความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มาตรา ๒๗ และ (๔) อยู่ระหว่างการจัดทำรายงานคู่ขนานการปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

๓. การเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กสม. ได้จัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน จำนวน ๑๔ ฉบับ ดังนี้

- ๑. กรณีที่ ๑ กรณีขอให้ตรวจสอบและคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนในการเข้าถึงกองทุนยุติธรรม รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๓๐-๓๑/๒๕๖๑)
- ๒. กรณีที่ ๒ กรณีกล่าวอ้างว่าถูกดำเนินคดีและถอนประกันโดยไม่เป็นธรรม (รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๓๒/๒๕๖๑)
- ๓. กรณีที่ ๓ กรณีบุตรชายเสียชีวิตในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช (รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๔๕/๒๕๖๑)
- ๔. กรณีที่ ๔ กรณีกล่าวอ้างว่าถูกเจ้าหน้าที่ตรวจค้นบ้านพักและนำตัวไปควบคุมเพื่อซักถามข้อเท็จจริง โดยมีข้อร้องเรียนรวมทั้งมีการข่มขู่และทำร้ายร่างกายในระหว่างการซักถาม (รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๒๒๐/๒๕๖๑)
- ๕. กรณีที่ ๕ กรณีกล่าวอ้างว่าผู้ต้องขังชาวต่างประเทศถูกจำกัดสิทธิในการติดต่อสื่อสารกับครอบครัวในต่างประเทศและไม่ได้รับการรักษาพยาบาลที่เหมาะสม รวมทั้งขอให้มีการโอนตัวไปรับโทษต่อในประเทศภูมิลำเนา (รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๒๒๑/๒๕๖๑)
- ๖. กรณีที่ ๖ กรณีกล่าวอ้างว่าเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาถูกครูใช้ไม้เรียวทำโทษเกินกว่าเหตุ (รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๒๒๘/๒๕๖๑)
- ๗. กรณีที่ ๗ กรณีผู้ต้องขังเรือนจำกลางปัตตานีซึ่งถูกย้ายไปคุมขังที่เรือนจำกลางสงขลาถึงแก่ความตายในระหว่างการควบคุม (รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๒๔๙/๒๕๖๑)
- ๘. กรณีที่ ๘ กรณีการขายฝากตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ข้อเสนอแนะฯ ที่ ๑/๒๕๖๑)
- ๙. กรณีที่ ๙ กรณีการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Rights-NAP) (ข้อเสนอแนะฯ ที่ ๒/๒๕๖๑)
- ๑๐. กรณีที่ ๑๐ กรณีการกำหนดเขตพื้นที่ในการทำกิน การอยู่อาศัย และการดำเนินวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงและชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตอุทยานแห่งชาติ (ข้อเสนอแนะฯ ที่ ๓/๒๕๖๑)
- ๑๑. กรณีที่ ๑๑ กรณีแก้ไขปัญหาการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) ทับที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินของประชาชน (ข้อเสนอแนะฯ ที่ ๔/๒๕๖๑)
- ๑๒. กรณีที่ ๑๒ กรณีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน (ข้อเสนอแนะฯ ที่ ๖/๒๕๖๐)

- **กรณีที่ ๑๓** กรณีกล่าวอ้างว่าการระงับการก่อสร้างเส้นทางเชื่อมโยงอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ถึงอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน (รายงานผลการพิจารณา ที่ ๑๐๒๖/๒๕๖๐)
- **กรณีที่ ๑๔** กรณีกล่าวอ้างว่าการขุดลอกคลองส่งผลกระทบต่อปลั้วปลิงธาร (รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๑๐๐-๑๑๐๑/๒๕๖๐)

๔. การชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องในกรณีที่มีการรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม การเตรียมการดำเนินการในเรื่องนี้ กสม. ได้แต่งตั้งคณะทำงานภายในประกอบด้วยผู้ชำนาญการประจำ กสม. ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. สำหรับปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่ามีกรรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยบางส่วนซึ่งไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม และได้ดำเนินการตรวจสอบและชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปจำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ ๑) รายงานสรุปสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนทั่วโลก ครั้งที่ ๒๘ ประจำปี ๒๕๖๑ (World Report 2018 และ รายงาน “โซ่ที่ซ่อนไว้ : การปฏิบัติมิชอบด้านสิทธิและแรงงานบังคับในอุตสาหกรรมประมงไทย” (Hidden Chains: Forced Labor and Rights Abuses in Thailand’s Fishing Industry) ขององค์กรฮิวแมนไรตส์ วอทช์ (Human Rights Watch-HRW) และ ๒) รายงานการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชนของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ ยังมีรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับประเทศไทยที่ยังไม่พบข้อห่วงกังวลที่จะต้องมีการตรวจสอบและชี้แจงหรือจัดทำรายงานจำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนทั่วโลก ประจำปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑ ของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประจำปีประเทศไทย ๒) รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชน นิติรัฐที่พังทลาย : รายงาน ๔ ปี ภายใต้ คสช. สิทธิมนุษยชนและผลพวงรัฐประหารต่อสังคมไทย โดยศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน (iLaw) และ ๓) รายงาน Statement ของคณะผู้เชี่ยวชาญสหประชาชาติประณามการใช้กฎหมายเกี่ยวกับการหมิ่นประมาทเพื่อปิดปากนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

๕. การสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วย

๕.๑ งานด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา มีผลการดำเนินงาน คือ ๑) แผนส่งเสริมสิทธิมนุษยชนตามยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕ ๒) การประชุมหารือแนวทางการบูรณาการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน จำนวน ๓ ครั้ง รวมทั้งสิ้น ๓๐ หน่วยงาน ๓) การจัดทำหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาในกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย จำนวน ๕ หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษารายวิชาพื้นฐาน หลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษารายวิชาเฉพาะในกระบวนการ หลักสูตรสิทธิมนุษยชนสำหรับนักบริหารระดับสูง หลักสูตรฝึกอบรมธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนสำหรับผู้บริหาร และหลักสูตรธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนสำหรับรัฐวิสาหกิจ และ ๔) การจัดทำบันทึกความร่วมมือการส่งเสริมด้านสิทธิมนุษยชนกับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย

๕.๒ โครงการ/กิจกรรมด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กสม. ได้จัดโครงการสัมมนาและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเคารพและการปฏิบัติตามหลักการสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วย (๑) **การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน** อาทิ โครงการสร้างความเข้มแข็งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โครงการสัมมนาวิชาการ เรื่อง “การลงโทษทางอาญากับหลักสิทธิมนุษยชน” โครงการเสวนาวิชาการ “การดำเนินการตามหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน : กรณีศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการเยียวยาและระงับข้อพิพาทโดยภาคธุรกิจไทย” โครงการเผยแพร่และขับเคลื่อนหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน โครงการจัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม ประจำปี ๒๕๖๑ การจัดแข่งขันโต้วาทีสิทธิมนุษยชนภาษาอังกฤษระดับอุดมศึกษา (๒) **การประสานงานเครือข่าย** เช่น การประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา ประชาชน และองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน โครงการส่งเสริมสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ : รวมญาติชาติพันธุ์ชาวเล ครั้งที่ ๘ ในหัวข้อ รัฐธรรมนูญกับเขตการคุ้มครองทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ การส่งเสริมการทำงาน และร่วมกิจกรรมกับองค์กรที่ได้ทำความตกลงร่วมมือกับสำนักงาน กสม. (๓) **การประชาสัมพันธ์เพื่อสื่อสารสิทธิมนุษยชน** เช่น โครงการผลิตสื่อเผยแพร่ความรู้

ด้านสิทธิมนุษยชนในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โครงการผลิตสื่อเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนในรูปแบบอินโฟกราฟิก โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อการสื่อสารสิทธิมนุษยชน โดยผ่านกลไกคณะทำงานสื่อสารองค์กรของ กสม. โครงการจัดงานวันสตรีสากล ๘ มีนาคม “การประกาศเกียรติยศสตรีนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๖๑” งานประกาศผลรางวัล “อรรธนารีศวร ครั้งที่ ๑ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐” งานรำลึก วนิดา ตันติวิทยาพิทักษ์ : ๑๐ ปีที่จากไป โครงการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการสร้างเสริมสิทธิมนุษยชนในกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย และการออกแบบและพัฒนาเครื่องมือเพื่อการเรียนรู้สิทธิมนุษยชน โครงการเผยแพร่ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของ กสม. ผ่านสื่อออนไลน์ โครงการพัฒนาการจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โครงการสัมมนาเพื่อเตรียมความพร้อมในบทบาทผู้ร้องทุกข์ในคดีอาญาแทนผู้เสียหาย โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพในด้านสิทธิมนุษยชนและด้านกระบวนการยุติธรรมเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน

๕.๓ งานความร่วมมือในระดับระหว่างประเทศทั้งตามกรอบความร่วมมือและนอกเหนือจากกรอบความร่วมมือ ประกอบด้วย

๑) ความร่วมมือกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในระดับต่าง ๆ ดังนี้ ความร่วมมือในระดับสากลภายใต้กรอบพันธมิตรระดับโลกว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (GANHRI) ความร่วมมือในระดับภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (APF) และความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEANF) ซึ่งในปี ๒๕๖๑ กสม. ไทยได้ทำหน้าที่เป็นประธาน SEANF และได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ (Technical Working Group-TWG) ๒ ครั้ง การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ หัวข้อ “การละเมิดสิทธิมนุษยชนและผลกระทบข้ามพรมแดน : การแก้ไขปัญหาช่องว่างของการคุ้มครองโดยผ่านกลไกความรับผิดชอบนอกอาณาเขต” และการจัดประชุมประจำปีของ SEANF ครั้งที่ ๑๕

๒) ความร่วมมือกับกลไกสิทธิมนุษยชนของอาเซียน ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการที่จัดโดยคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (AICHR) ในหัวข้อต่าง ๆ เช่น การนำแนวทางสิทธิมนุษยชนมาจัดทำยุทธศาสตร์ระดับภูมิภาคเพื่อการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการเสรีภาพในการแสดงออกในยุคข้อมูลข่าวสาร การแลกเปลี่ยนตัวอย่างการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับธุรกิจและสิทธิมนุษยชน

๓) ความร่วมมือกับกลไกสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม UN Forum on Business and Human Rights ครั้งที่ ๖ การเข้าร่วมประชุมเรื่อง Gender Lens to the UN Guiding Principles on Business and Human Rights และการประชุมกับคณะทำงานของสหประชาชาติด้านสิทธิมนุษยชนกับบริษัทข้ามชาติและองค์กรธุรกิจอื่น ๆ

๔) ความร่วมมือกับสถาบันสิทธิมนุษยชนและหน่วยงานภาครัฐของต่างประเทศ ได้แก่ ความร่วมมือกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของมัลดีฟส์ และกระทรวงการต่างประเทศเดนมาร์ก

๕) ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศและองค์กรภาคประชาสังคมต่างประเทศ เช่น สหภาพยุโรป องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) สถาบันยุทธศาสตร์และการบริหารของสาธารณรัฐประชาชนจีน มูลนิธิ ANFREL และธนาคารโลก

๖) ผลงานสำคัญอื่น ๆ ในการดำเนินงานด้านต่างประเทศ ได้แก่ การจัดทำข้อมูลเพื่อประกอบคำขอทบทวนสถานะ (re-accreditation) ของ กสม. เพื่อส่งไปยังสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการประเมินสถานะ (SCA)

๖. การบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร

๖.๑ งานสนับสนุนภารกิจหลักตามหน้าที่และอำนาจ ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กสม. ดำเนินการเพื่อสนับสนุนภารกิจหลักตามหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑) การออกกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กสม. ได้ดำเนินการออกกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ รวม ๒๑ ฉบับ

๒) การศึกษาวิจัยด้านสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วยผลการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) ผลการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ดำเนินการศึกษาวิจัยด้านสิทธิมนุษยชน จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ (๑) โครงการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research-PAR) เพื่อการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ เรื่อง “การเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิชุมชนของชุมชนประมงพื้นบ้านอ่าวปัตตานี” (๒) โครงการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เรื่อง สิทธิของชุมชนชาวกะเหรี่ยง (ปกากะญอ) กับการดำเนินเขตวัฒนธรรมพิเศษไร้พรมแดนในพื้นที่ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาข้อพิพาทกรณีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยของชุมชนกะเหรี่ยงในพื้นที่ป่าภาคเหนือ และ (๓) โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความเชื่อมโยงระหว่างสิทธิชุมชนกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐”

(๒) การเผยแพร่ผลงานการศึกษาค้นคว้าวิจัยสู่สังคม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กสม. ได้มีการนำผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่ดำเนินการแล้วเสร็จเผยแพร่สู่กลุ่มเป้าหมายและสาธารณะในวงกว้าง ดังนี้ (๑) เผยแพร่ผลการศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่อง “การตรวจสอบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence) และการจัดทำคู่มือประเมินผลด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านของธุรกิจการโรงแรม รวมทั้งรายการตรวจสอบ (checklist) ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการโรงแรม” (๒) จัดอบรมให้ความรู้ว่าด้วยเรื่องหลักการเรื่องความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติแก่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนนทบุรีและสุพรรณบุรี รวม ๒ แห่ง (๓) เผยแพร่บทความวิชาการด้านสิทธิมนุษยชนเรื่อง “กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) และความผิดฐานการละเมิดอำนาจศาลในประเทศไทย” ในวารสารวิชาการสิทธิมนุษยชน (Thailand Human Rights Journal) และ (๔) เผยแพร่รายงานผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเว็บไซต์ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน จำนวน ๕ เรื่อง

๖.๒ งานสนับสนุนการบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร

๑) ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาองค์กร ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนประสิทธิภาพการดำเนินงานและการบริหารจัดการองค์กร สำนักงาน กสม. ได้ดำเนินงาน ดังนี้ (๑) การจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ (๒) การดำเนินงานเพื่อการพัฒนาองค์กรสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) (๓) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่พึงประสงค์ หรือ “ค่านิยมร่วม” (Share Values) และ (๔) การดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

๒) ผลการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) สำนักงาน กสม. ดำเนินการตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และโครงการอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงาน รวมทั้งให้บริการประชาชน ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ดังนี้

(๑) การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อาทิ การพัฒนาระบบติดตามและประเมินสถานการณ์และพัฒนากลไกในการติดตามและประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศ การพัฒนาระบบสารสนเทศเชิงยุทธศาสตร์ (Business Intelligent) ระบบเว็บไซต์สำนักงาน กสม. (www.nhrc.or.th) การจัดทำระบบประชุมทางไกล (Web Conference) การจัดระบบตรวจสอบสถานะเรื่องร้องเรียนในระบบฐานข้อมูลสำนักงาน กสม. และโครงการจัดหาโปรแกรม Antivirus Gateway

(๒) ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน เป็นห้องสมุดเฉพาะด้านสิทธิมนุษยชนแห่งแรกของประเทศไทย โดยได้รับรางวัลยกย่องเชิดชูและประกาศเกียรติคุณให้ “สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นผู้มีอุปการะคุณต่อวงการห้องสมุดและการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์” ประจำปี ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑ จากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

(๓) งานหอจดหมายเหตุสิทธิมนุษยชน เป็นการศึกษา/รวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำหมวดหมู่และตารางกำหนดอายุการเก็บรักษาเอกสารของสำนักงาน ตามพระราชบัญญัติจดหมายเหตุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๗ วรรคสอง และประกาศใช้นโยบายการจัดการเอกสารของสำนักงาน กสม.

๓) ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วยผลการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) การเข้าร่วมอบรมหลักสูตรและการประชุมที่จัดโดยหน่วยงานระหว่างประเทศ ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กสม. ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กสม. ไปเข้ารับการอบรมในหลักสูตรและการประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งจัดโดยหน่วยงานระหว่างประเทศ จำนวน ๒ ครั้ง

(๒) การฝึกอบรมและการสัมมนา ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ สำนักงาน กสม. ได้ดำเนินการจัดการฝึกอบรมตลอดจนจัดการสัมมนาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทางด้านสิทธิมนุษยชนทั้งดำเนินการเองและการจัดส่งบุคลากรไปอบรมกับหน่วยงานภายนอก เช่น หลักสูตรเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสิทธิมนุษยชน หลักสูตรพนักงานเจ้าหน้าที่หลักสูตรการแก้ปัญหาและการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรการบริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับผู้บริหาร เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาบุคลากรโดยการส่งเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก จำนวน ๓๔ โครงการ/หลักสูตร รวม ๕๓ คน

(๓) การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้ระบบสารสนเทศ หลักสูตร “แนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงาน กสม.” หลักสูตร “ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐” หลักสูตร “การบริหารจัดการระบบ Kentico สำหรับผู้พัฒนาระบบ” และหลักสูตร “การใช้งานอุปกรณ์บริหารจัดการการให้บริการบนระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์” เป็นต้น

๔. สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะจากการปฏิบัติงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๑

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กสม. ปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ทั้งนี้ จากการปฏิบัติงานในปีงบประมาณดังกล่าวของ กสม. สามารถสรุปปัญหา อุปสรรค ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายนอก รวมไปถึงสภาพการบริหารจัดการภายในขององค์กร โดยมีข้อเสนอแนะ/แนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อการพัฒนาดังต่อไปนี้

๔.๑ การตรวจสอบและการรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน

สภาพปัญหา ในขั้นการติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามที่ กสม. เสนอไปยังหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องพบว่า หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนดังกล่าวมีความพยายามดำเนินการตามมาตรการหรือแนวทางตามที่ กสม. เสนอมากขึ้น อย่างไรก็ตาม หน่วยงานบางแห่งยังไม่ให้ความสำคัญหรือให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของหน่วยงานของตนมากกว่า และไม่ได้แจ้งเหตุผลการดำเนินการได้หรือต้องใช้เวลาในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ: เมื่อได้รับมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามที่ กสม. เสนอ รัฐมนตรีหรือหัวหน้าของหน่วยงานของรัฐนั้นหรือของหน่วยงานเอกชนควรให้ความสำคัญต่อมาตรการหรือแนวทางดังกล่าว และแจ้งผลการดำเนินการไปยัง กสม. หรือสำนักงาน กสม. ทั้งนี้ควรแจ้งผลกรณีที่ไม่อาจดำเนินการหรือต้องใช้เวลาดำเนินการด้วย รวมทั้งแจ้งให้ทราบถึงข้อจำกัด (หากมี)

๔.๒ การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ

สภาพปัญหาและอุปสรรค ในปีที่ผ่านมา กสม. ได้ริเริ่มให้มีการปรึกษาหารือกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการมีหนังสือขอข้อมูล สถิติ แผนงานและผลการดำเนินงานของหน่วยงานดังกล่าว เพื่อนำมาใช้เป็นแหล่งข้อมูลหลักในการศึกษาและประเมินผล โดยรวมพบว่า หน่วยงานหลายแห่งให้ความร่วมมือ อย่างไรก็ตาม บางแห่งมีข้อจำกัดในการเก็บข้อมูลสถิติ บางแห่งต้องใช้เวลาในการจัดส่งข้อมูลและไม่สามารถนำมาใช้ในการประเมินได้ภายในกำหนดระยะเวลา รวมถึงข้อมูลของหน่วยงานบางแห่ง กสม. และสำนักงาน กสม. ไม่อาจเข้าถึงข้อมูลทางช่องทางต่าง ๆ ที่เผยแพร่ได้

ข้อเสนอแนะ: คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือหัวหน้าของหน่วยงานของรัฐควรกำชับให้หน่วยงานในสังกัดมีการจัดเก็บข้อมูล สถิติการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ง่ายต่อการสืบค้น มีการเผยแพร่และมีช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวแก่สาธารณะที่สามารถเข้าถึงได้สะดวกและประกอบด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ให้ความสำคัญและความร่วมมือจัดส่งข้อมูล สถิติ หรือผลการดำเนินงานตามที่ กสม. และสำนักงาน กสม. ขอความร่วมมือ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานทั้งของหน่วยงานของรัฐนั้นเองและการประเมินผลสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย

๔.๓ การเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

สภาพปัญหาและอุปสรรค ในชั้นการติดตามผลการดำเนินการพบว่าคณะรัฐมนตรีได้แจ้งตอบข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามที่ กสม. เสนอทุกเรื่อง เป็นมิตรรับทราบ เช่นเดียวกันรัฐสภาจะแจ้งตอบเป็นมิตรรับทราบและส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้ กสม. ไม่อาจทราบว่าคณะรัฐมนตรีและรัฐสภามีความเห็นต่อสาระของข้อเสนออย่างไร ส่วนใดสามารถดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสมได้โดยเร็ว กรณีใดไม่อาจดำเนินการได้ หรือต้องใช้เวลาในการดำเนินการ รวมทั้งการแจ้งเหตุผลให้ กสม. ทราบโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อเสนอแนะ: เมื่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีได้รับรายงานหรือข้อเสนอแนะจาก กสม. แล้ว ควรพิจารณาและแจ้งเหตุผลให้ กสม. ทราบโดยไม่ชักช้า โดยระบุลงในเนื้อหาของรายงานหรือข้อเสนอแนะว่ากรณีใดดำเนินการปรับปรุงแก้ไข กรณีใดไม่อาจดำเนินการได้หรือต้องใช้เวลาในการดำเนินการ

๔.๔ ด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร

สภาพปัญหาและอุปสรรค ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ มีเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กสม. หลายคนแสดงความสนใจสมัครเข้ารับการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก อันเป็นเรื่องที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน เนื่องจากข้อจำกัดด้านการจัดการงบประมาณ สำนักงานฯ จึงไม่อาจดำเนินการให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้ารับการอบรมได้ทุกคน สำหรับการจัดการความรู้ในองค์กร (Knowledge management) ในการพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานยังจำเป็นต้องได้รับการอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ: สำนักงาน กสม. ควรพิจารณาจัดทำแผนงานการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กสม. โดยจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นตามความต้องการของงานแต่ละด้าน รวมทั้งบรรจุเรื่องการจัดการองค์ความรู้ในองค์กรไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี